

BÔ YIN RÂ

HET GEHEIM

AURORA PRODUCTIONS

© Kober Verlag AG, Bern
© Aurora Productions, Zuid-Scharwoude 2019
www.aurora-productions.com
www.boyinra.nl

Oorspronkelijke titel: Das Geheimnis,
in 1923 voor het eerst uitgegeven
door Verlag der weißen Bücher, München

Nederlandse vertaling 1951,
door M. ter Marsch-Keen (Servire)
2^e druk 1993, vertaald door E. van Eeden (De Driehoek)
3^e druk 2019, vertaald door Rob van der Hoeden

Ontwerp omslag naar het oorspronkelijke idee van
Bô Yin Râ

ISBN 978 9073007 413

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd
en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie,
microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

HET BEGIN

Het licht van de zuidelijke zon, dat als een tastbaar laagje over alles heen gespreid lag, had de ogen van de drie wandelaars zo dronken van haar gloed laten worden dat ze aanvankelijk als verblind stonden en in het donkere eetzaaltje van de landelijke *osteria* niets dan diepe duisternis gewaarwerden.

Binnen echter had men de mannen die de taveerne betraden reeds als voorname reizigers herkend en daardoor ging er zoiets als een heftige schok door hen heen, toen plotseling van achter uit het gastenvertrek met veel kabaal een waterval van klanken van een, in die streek zo populair, draaiorgeltje hun in burlesk pathos tegemoet schalde.

Op hetzelfde moment doemde een grote imposante gestalte uit de duisternis op, die hun zijn beide handen ter begroeting toestak.

Het was weliswaar duidelijk te horen dat de

gestalte zoiets als welkomstwoorden tot hen sprak en niet weinig trots scheen te zijn op de rumoerige ontvangst die hij de reizigers liet bereiden, maar elk woord van de klankrijke taal van het land ging hier in een stortvloed van hels getingel, dreunende paukenslagen en kletterend tromgeroffel ten onder.

Slechts door middel van gebaren konden de gasten de dikbuikige man tegenover hen, in wie ze de hulpvaardige *padrone*, de waard, hadden herkend, na enige tijd duidelijk maken dat hij het wild geraas maar liever moest laten staken, en nadat hij het had begrepen en met zware stappen weer in het donker was verdwenen, hield de klankenbrij abrupt op.

In de onverwachts ingevallen stilte hoorden ze de baas orders uitdelen, waarop een heldere jongensstem gehoorzaam antwoord gaf.

Spoedig ontdekten de ogen van de reizigers, die geleidelijk aan het donker gewend waren geraakt, dan ook de onschuldige veroorzaker van het enorme kabaal, nu hij – een bijdehandte zwarte krullebol van een jaar of elf, twaalf

– nog helemaal verhit van het ijverige draaien aan de zwengel van zijn lawaaierig instrument, zijn best deed de kruimels van de maaltijd van eerdere gasten weg te blazen van het groene tafelkleed over de dichtstbijzijnde tafel.

Eerst nu ook kon bij de met plompe en trage zwier buigende *padrone* de wens: een eenvoudige verkwikkende maaltijd volgens streekrecept, kenbaar worden gemaakt, en het duurde niet lang of de drie mannen zaten op de primitieve stoelen met rieten zittingen om de groene, met ontelbare vlekken van gemorste wijn en olijfolie bespikkelde tafel, terwijl vóór hen de mandfles met lange hals stond, waarvan de voortreffelijke inhoud, een inktachtig donkere chianti, de kleine waterglazen al vulde.

Kaas, olijven en witbrood, in drie porties op aardewerken borden geserveerd, vormden het verlangde maal.

De *padrone* en zijn zoontje hadden zich, nadat ze de gerechten op tafel hadden neergezet, in onvermoede achterafhoekjes discreet teruggetrokken; men at en dronk en voelde ten slotte

veel lust om het bij binnenkomst in deze herberg afgebroken gesprek nu voort te zetten.

De zoet aromatische geur van oriëntaalse sigaretten vulde reeds het lage gewelf en dunne slierten blauw witte rook kringelden om de uit het biezen mandje oprijzende hals van de chiantifles.

Een uitstekende sfeer om zich, een beetje mijmerend, aan bepaalde beschouwingen over te geven.

Al gauw meenden ze te voelen dat hier beter over al die mysterieuze dingen kon worden gesproken, waarover ze het eerder niet eens waren geworden, dan buiten in het wel zeer onbarmhartig schelle licht.

‘Ik blijf bij mijn bewering,’ begon de oudste van de drie mannen, ‘en ook al heb ik hiermee geen enkele ervaring, omdat ik nooit iets dergelijks heb beleefd, er zijn toch genoeg geleerden van naam uit alle beschaafde volkeren die voor mij kunnen getuigen dat er van die verschijnselen, die voor ons moderne mensen

op spookscènes uit oude sprookjes lijken, iets waar moet zijn.

Deze nuchtere lieden, die experimenteel onderzoek doen en dikwijls zelfs met behulp van de gevoeligste instrumenten – geheel afgezien van het fototoestel – zulke fenomenen hebben onderzocht, kunnen toch onmogelijk allemaal het slachtoffer van grof bedrog zijn!’

De jongste, een man van in de dertig, bracht hier, met een zweem van ongedurigheid in zijn stem, tegenin:

‘Zeker, u hebt gelijk, en ik heb u al eerder gezegd dat alle getuigenissen van de wetenschap, hoe belangrijk deze u ook mogen toeschijnen, voor mij geheel overbodig zijn, want mij is het zo vergaan in mijn leven dat ik alles waarover u zonet op grond van door u gelezen verslagen hebt gesproken, zelf een keer heb beleefd; sterker, ik mis in uw mededelingen nog heel wat waar men veel meer van zou ophoren en dat ik niettemin zelf heb ervaren!’

‘Als ik u niet zou kennen als een man die

in staat is met beide benen stevig op onze geliefde, ons toelachende aarde te blijven staan,' wierp de derde nu tegen, die met zijn robuuste, gedrongen gestalte het evenbeeld van een brave Italiaanse dorpspastoor was, 'dan zou ik waarachtig moeten geloven dat u, mijn jonge vriend, aan bepaald gevaarlijke hallucinaties ten prooi bent gevallen!

Ik begrijp eerlijk gezegd niet dat iemand als u, die toch helemaal niets van een zweverige dromer heeft, in alle ernst de spookverschijnselen, waarover onze waarde oude bibliothecaris zoveel weet te vertellen, voor zoete koek aanneemt en nu bovendien nog zelf beweert dat iets dergelijks u niet onbekend is.

Van u kan men ook helemaal geen hoogte krijgen!

Nu eens doet u zich voor als een mens van de twintigste eeuw, die men ook over de reëleste problemen verstandig hoort oordelen, dan weer zou men denken een of andere Indiase fakir uit de rimboe voor zich te hebben, die niets begrijpt van wat er in de wereld gebeurt, of een

monnik die uit een middeleeuwse klooster-
cel is wederopgestaan – hoewel u toch anders
werkelijk niets met de wereldvreemdheid van
zulke mensen gemeen hebt!’

Omdat de man met de witte baard, die on-
dertussen een virginia-sigaret had opgestoken,
waaruit hij dikke rookwolken zoog, kennelijk
nu liever wilde luisteren dan spreken, nam de
jongste weer het woord en zei:

‘Ik kan wel begrijpen dat er veel aan mij is dat
u tegenstrijdig voorkomt, maar aan de ande-
re kant zie ook ik er geen reden toe dat een
man die, zoals u, het leven kent, zichzelf juist
van een heldere blik op het bovenzinnelijke
berooft, alleen omdat het voor hem een uitge-
maakte zaak is dat dergelijke dingen niet kun-
nen bestaan!

Waarom probeert u zelf niet deze dingen aan
het licht te brengen of tenminste zich ervan te
vergewissen dat anderen onweerlegbare bewij-
zen hebben gekregen?!

Mij lijkt een dergelijke vooringenomen scep-

sis weer heel slecht te passen bij hoe ú verder als mens in elkaar steekt, gezien het feit dat u mij toch vaak genoeg hebt duidelijk gemaakt dat alleen ervaring voor u kan volstaan als basis voor alle kennis!’

En de ander gaf hem ten antwoord:

‘Ja, wanneer er hier ervaringen zouden kunnen worden opgedaan die te allen tijde controleerbaar zijn!

Tegenwoordig echter heeft men voor alles wat u hier “ervaring” noemt, de wonderlijkste voorbereidselen nodig en weet men naderhand nog steeds niet of men toch niet bij de neus werd genomen!

Maar behalve dat staat dit hele complex van ervaringen me in het diepst van mijn ziel tegen!

Wat levert het nou in het gunstigste geval op?! Aangenomen dat uzelf en de zegslieden van onze gewaardeerde vriend inderdaad niet voor de mal worden gehouden, dan zult u toch moeten erkennen dat al die fenomenen waarover verslag wordt gedaan buitengewoon onnozel

zijn en geen enkele praktische waarde hebben!
Wat moet ik bijvoorbeeld met een dansende
tafel die nu en dan ook volgens de letters van
het alfabet hele preken “klopt”?

Een tafel die vaststaat, zoals deze hier, heeft
beslist mijn voorkeur en het lijkt me ook meer
tot de aard van een tafel te behoren om stevig
op de grond te staan dan om te dansen!

Maar wil ik een vrome preek horen, dan is
daarvoor elke zondag een betere gelegenheid;
en als de predikant geen knip voor de neus
waard is, dan weet ik toch tenminste met wie
ik van doen heb!

Voor mijn part mogen er krachten zijn die van
zichzelf bewust zijn en de goedheid hebben op
verzoek tafels te laten dansen of wauwelend
onthullingen te kloppen, – maar dan wens ik
ervan verschoond te blijven dat deze ongere
sujetten in mijn uitgebalanceerde levenssfeer
binnendringen, en wanneer het ooit in hen
mocht opkomen die te willen verstoren, zon-
der daartoe uitgenodigd te zijn, dan ben ik er-
van overtuigd dat ik ze de baas kan!

Beter om met kinderen blindemannetje te spelen dan dit gespuis, als het al werkelijk bestaat, er zelf ook nog bij te halen!

En wat moeten we met al die andere fenomenen?

Zit me daar, volgens de verhalen, een of andere stumper of een half hysterisch vrouwspersoon – uw zogenaamde “mediums” – de halve nacht in een min of meer nog bij zinnen zijnde toestand voor stapels schrijfpapier en is een en al bewondering voor wat zijn of haar hand automatisch neerschrijft als mededelingen uit de “geestenwereld” of zelfs als vermeende “goddelijke openbaring”.

Op de keper beschouwd is dan het gehele schriftelijke werkstuk een verzameling voorbeelden van platitudes of hooguit een samenraapsel van allerlei vrome traktaatjes en halfverteerde filosofische brokstukken.

Ik moet zeggen dat me geen hellestraf die de Ouden hebben uitgedacht, verschrikkelijker lijkt dan de voorstelling dat een mens die een redelijk eerzaam leven heeft geleid en dan voor

altijd de ogen sluit, in het hiernamaals op deze manier de buit zou kunnen worden van deze of gene van de achterblijvers, wie het om het verkrijgen van zulke boodschappen te doen is. Welhaast godslasterlijk echter wordt de zaak, wanneer dergelijke flauwekul, die voor goddelijke openbaring moet doorgaan, de hersenen benevelt!

Naar de duivel – waar hij thuishoort – met een “god” die niets beters heeft te zeggen en deze poespas van dwaallichten nodig heeft om zich bekend te maken!

Wat u blijkbaar het meest imponeert, namelijk de kunststukjes die de natuurkundige wetten tarten en het materialiseren van menselijke vormen, die wegen voor mij het minst zwaar, want hier kan ik als fysicus ook nog meepraten, en wanneer ik nu eens wil aannemen dat er geen waarnemingsfouten zijn gemaakt en dat uw “mediums” niet de hand met de waarheid hebben gelicht, dan zie ik me hier in het gunstigste geval geplaatst voor uitingen van een nog niet ontdekt deel van de

stoffelijke wereld, maar in geen geval heb ik met het "rijk van de geest" van doen!

Wanneer ik niet kan begrijpen dat een mens met gezond verstand dit pseudogeestentheater serieus neemt, dan wil dat nog niet zeggen dat ik de verschijnselen die worden waargenomen ontken.

Ik verzet me alleen tegen de verklaring van dergelijke manifestaties, alsof ze getuigenissen van het bestaan van een geestelijke wereld zouden zijn, en het is voor mij niet te vatten wanneer een mens met ook maar een greintje kritisch vermogen hier niet in de gaten heeft waar hij mee te maken heeft!

Ik hang werkelijk geen enkel religieus dogma meer aan, maar vergeleken met de begripsverwarring die door dit zogenaamd "aantoonbare" hiernamaals van uw occulte verschijnselen wordt gesticht, komen de vrome verhalen die mijn kinderjaren met hun poëzie en hemelse glans omringden, mij voor als de zuiverste wijsheid!

Wat een wirwar van bijgeloof wordt er tegen-

woordig in de plaats gesteld van het kernachtig vroom geloof van de Ouden.

Als ik me niet met occulte verschijnselen bezighoud, jonge vriend, dan gebeurt dat echt niet omdat ik er niet van op de hoogte ben, maar omdat ik het dom geklets vind en wel iets beters heb te doen dan de openbaringen van dergelijke "geesten" te onderzoeken!

Ik draag een te verheven voorstelling van de menselijke geest in mij dan dat ik haar tot zo'n ontarding in staat zou achten nodig om deze theorieën kloppend te laten zijn en we bij welke occulte fenomenen dan ook met de geesten van vroegere aardebewoners te doen zouden hebben!

Ik ben geen theoloog en weet derhalve ook niets aan te vangen met de formules waarmee men de Godheid meent te kunnen analyseren als was het een chemisch preparaat, maar: ik geloof "God" in mij te voelen en daarom lijkt het me de gruwelijkste blasfemie wanneer men in de stemmen, die uit deze duistere spelonken van de natuur tot ons fluisteren, ook nog

“openbaringen van God” meent te horen, de Bijbel en de heilige boeken van andere volkeren als “bewijs” wil aanvoeren of zelfs het religieus genie, voor zover dat in uitzonderlijke menselijke gestalten aan de dag is getreden, met “mediums” en somnambules wil vergelijken!

Dat vind ik allemaal volslagen absurd, en omdat het naar mijn mening geen enkel geestelijk voordeel voor de mensheid oplevert, ook al zou men in alle huizen naar occulte fenomenen speuren – het tegendeel is het geval, ik weet dat er onbeschrijflijk veel schade door wordt aangericht –, geloof ik dus dat het beter zou zijn wanneer men zich met dit soort zaken niet zou inlaten, temeer omdat er nog genoeg in de natuur valt te onderzoeken en onze eigen ziel ook voor de wijste mens nog een boek met zeven zegels is!

Wellicht, waarde vrienden, kunt u me nu beter begrijpen?’

Nog terwijl hij die zo sprak aan het woord was, viel er op het gelaat van de jongste in toe-

nemende mate een uitdrukking van verraste vreugde waar te nemen, terwijl de oudste herhaaldelijk het hoofd bedachtzaam afwendde en in alles liet merken dat hij gedurende de gehele uiteenzetting naar tegenargumenten zocht om zijn eigen opvatting niet te laten verdringen.

Meteen nadat het laatste woord had geklonken, begon hij met zijn weerwoord:

Dat, zo meende hij, een dergelijke opvatting over de dingen wel begrijpelijk was, hoewel er misschien toch ook nog tal van tegenwerpingen gemaakt konden worden, – maar dat alles wat ter sprake was gekomen toch uitsluitend het zogenaamde ‘spiritisme’ betrof, terwijl – wat zijn vriend blijkbaar niet wist – de eigenlijke wetenschappelijke occultist al deze fenomenen slechts bekijkt als iemand die observeert en zich, voor zover hij serieus is te nemen, voorlopig onthoudt van iedere hypothese die van andere zijde wordt aangedragen. Er waren toch ook door verscheidene zeer vooraanstaande geleerden verschijnselen aan

somnambules waargenomen, waarbij zelfs de 'spiritisten', die het meest aan geesten geloven, beslist niet aan de medewerking van 'geesten' dachten.

En hij vervolgde zijn gedachtengang met de woorden:

'Volgens mij zou u, wat de "geesten" van afgestorvenen betreft of de "goddelijke openbaringen" die men zo meent te krijgen, weleens helemaal gelijk kunnen hebben, maar... zou het toch niet mogelijk zijn, zelfs zeer waarschijnlijk, dat het op de weg van het occultisme ligt het bestaan van de ziel reeds tijdens het leven vóór de dood met volstrekte eenduidigheid te bewijzen?!

Men heeft toch bijvoorbeeld somnambules in diepe slaap ondervraagd en het bleek dat men zo tot steeds diepere lagen van het innerlijk wist door te dringen, waarbij dan een andere hoger staande entiteit en later een nog veel hoger staand wezen vanuit de somnambule sprak, zodat men de indruk krijgt: hoe meer het uiterlijk bewustzijn wordt verduisterd, des

te meer openbaart zich iets anders, dat in het gewone dagelijks leven niet waarneembaar is. Daarmee zou toch, zoals men zegt, het bewijs voor iets geestelijks, dat langer dan het aardse leven duurt, volledig zijn geleverd!

Daarop haastte zich de jongste te antwoorden:

'Ik bevind me in de wonderlijke situatie dat ik, met betrekking tot de dingen waarover we hier spreken, bij u beiden ondersteuning vind, maar niettemin bemerk dat ik me voor u beiden duidelijker dan het tot dusver het geval is geweest uit moet spreken, als we niet voortdurend langs elkaar heen willen praten!

Allereerst zou ik de zojuist genoemde experimenten met somnambules nader willen toelichten en wanneer ik daarbij een zekere vertrouwdheid aan de dag leg met dingen die voor de meeste mensen niet te bewijzen, niet te ervaren en niet te verklaren zijn, dan verzoek ik u dit voorlopig voor lief te nemen, tot ik op een later tijdstip in staat zal zijn u over

de bron van mijn kennis te spreken en u beiden dan iets te zeggen dat u volstrekt onbekend zou moeten blijven indien zich niet de gelegenheid had voorgedaan het van iemand te horen die het zelf heeft ervaren.

Met betrekking tot somnambules moet ook ik me nu ter zake kundig noemen en met grote nadruk een mening bestrijden die hier aan de poort van het mysterie van de geest denkt te staan!

Het toont alleen maar aan dat men nog in de verste verte niet beseft wat de geest in werkelijkheid is en dat men nog over geen enkele werkelijke geestelijke ervaring beschikt, wanneer men gelooft dat men in datgene wat spreekt vanuit een somnambule die in diepe slaap is gedompeld, de wezenlijke geest zou kunnen ontmoeten!

Ik stem in met alles wat zo-even over de ontoereikendheid van occulte verschijnselen is gezegd en het was duidelijk een vergissing om op grond van mijn woorden aan te nemen dat ik me met zulke manifestaties – hetzij actief,

hetzij als iemand die slechts als observator aanwezig is – zou inlaten.

Voor iemand die de geestelijke scholing mocht doorlopen, zoals die mij vergund was, hebben de raadselen van het occultisme alle bekoring verloren! Het aureool rond het verborgene en onverklaarbare werd tijdens deze scholing grondig hiervan verwijderd!

Als ik er desondanks enige waarde aan hecht dat men het feitelijk bestaan van de fenomenen van het occultisme erkent, dan gebeurt dit omdat men zonder deze kennis het gevaar kan lopen op een dag op de meest noodlottige manier gedupeerd te raken en juist daar waar men het het minst had verwacht.

Ik ben erg blij dat ons gesprek deze onverwachte wending heeft genomen, doordat eerder gevolgtrekkingen van het nuchtere denken zijn uitgesproken die vrijwel volledig stroken met mijn geestelijke ervaringen en die in elk geval moeiteloos met de resultaten van mijn ervaringen zijn te verenigen.

Nu kan ik bij wijze van spreken met open vi-

zier met u beiden spreken en zal ik nauwelijks behoeven te vrezen dat ik zou kunnen worden misverstaan...

Wat dan de somnambules betreft, uit wier mond men iets naders over de ziel en de geest van de mens hoopt te vernemen: de proeven die met hen zijn gedaan onderscheiden zich in niets wezenlijks van een "spiritistische" seance, tenzij men de wetenschappelijke presentatie als wezenlijk beschouwt!

Het zijn dezelfde fysieke entiteiten en met bewustzijn begiftigde krachten die zowel hier als daar hun kwajongensstreken uithalen, zodra de aardse mens hun daartoe de gelegenheid geeft.

De somnambule in diepe slaap is evenzeer de tijdelijke buit van deze duistere machten, die waarlijk "voorbij goed en kwaad" handelen, als het zogenaamde medium in haar "trance"-toestand!

Nooit krijgt de aldus schouwende, wiens aardz-zintuiglijk bewustzijn is verduisterd, iets te zien van de werkelijke geestelijke werelden!

Extase, geestvervoering, "trance" en somnambulisme zijn niets anders dan toestanden van lichamelijke beroering en hoe meer bij een dergelijke beroering de heerschappij op lichamelijke complexen overgaat, die overeenkomstig hun aard slechts onder een strak regime zegenrijk kunnen werken, des te dieper zakt de somnambule in haar toestand weg en des te dichter wordt de scheidingswand die het eigenlijke Ik-bewustzijn van de hersenfuncties scheidt, totdat ten slotte lemurische wezens uit de onzichtbare, maar geenszins "geestelijke" wereld het onbeheerde lichamenlijk organisme aan hun wil onderwerpen!

Men zal dan uit de mond van zowel de somnambule als degene die in trance spreekt steeds datgene te horen krijgen wat geschikt is om de belangstelling van de experimentator te wekken of om de gelovige gemeente door edel pathos of door ordinaire, aan de heersende geloofsrichting aangepaste frasen of zelfs door onwelvoeglijke taal te imponeren.

Wat er uit de arme, in het duister verzonken

mens in zulke toestanden spreekt, heeft geen ander oogmerk dan zichzelf zo indrukwekkend mogelijk te etaleren en weet vaak met zeer grote sluwheid dat masker te kiezen dat garant staat voor de meeste belangstelling bij de mens.

Ook iemand in extase beleeft dezelfde toestanden als de zogenaamde "mediums", maar met dit verschil, dat bij hem het Ik-bewustzijn niet al het contact met de hersenfuncties verliest en voor hem alleen de uiterlijke gewaarwording van het lichaam wegvalt.

De "geestelijke" werelden die hij meent te aanschouwen, zijn niets anders dan scheppingen van zijn plastische fantasie, die tastbaar en werkelijk voor hem zijn geworden door de trillingen van zijn verkrampde zenuwen!

Men moet daarom een streng onderscheid maken tussen alle methodes om ongewone lichamelijke gevoelens te wekken, die dan als "geestelijke" belevenis worden geduid, en de werkelijke geestelijke ervaring, die altijd alleen maar bij volledig ongestoord, ja geïnten-

siveerd lichaamsbewustzijn plaatsheeft!

Het zogenaamde "occultisme" is ook waarlijk geen ontdekking van de laatste tijd!

Bij alle volkeren en in alle tijden heeft men occulte verschijnselen gekend.

Maar nog niemand heeft dit duistere gebied betreden, tenzij onder leiding van iemand die absoluut zeker van zijn zaak was, zonder daar te zijn beetgenomen!

Voor het ervaren van de wezenlijke geest is zo iemand dan voorgoed verloren.

Wat hem vasthoudt laat hem goedschiks niet meer los, en móet het hem laten gaan omdat hij geleidelijk aan volledig werd leeggezogen en nu van geen nut meer is, dan was hem eerder allang alle kracht ontnomen waarmee hij zich weer had kunnen oprichten.

Wanneer u beiden, waarde vrienden, tot dusver hebt geloofd dat ik een aanhanger zou zijn van het "occultisme", het onderzoek naar alle fenomenen die tot nu toe in ons gesprek zijn genoemd en waarmee momenteel inderdaad zeer gerenommeerde geleerden in verschillen-

de landen zich bezighouden, dan hebt u zich schromelijk vergist!

Ik moest alleen ook dit gebied van menselijke levensuitingen lang geleden leren kennen, omdat mijn goeroe dit van mij verlangde.'

'Wat betekent dat: "mijn goeroe"?' onderbrak de fysicus de spreker, wie het hemzelf zo vertrouwde woord blijkbaar achteloos was ontvallen.

'Ik geef toe,' antwoordde de jongste, 'dat ik niet goed thuis ben in het Sanskriet, maar hij die ik goeroe noem heeft me eens verteld dat in zijn vaderland de leraren van geestelijke ontwikkeling en ontwaken zo genoemd worden.

Goeroe* moet zoiets als geestelijke "vader" of "vaderlijke leraar" betekenen.

Mijzelf noemde hij *chela** en hoewel dit in het algemeen gesproken eigenlijk niets anders

* *Guru* (goeroe) en *chela* (spreek uit: tsjeela) zijn woorden uit het Sanskriet. Een goeroe is een geestelijk leermeester, die 'het duister (van onwetendheid) wegneemt, zodat het innerlijk licht kan gaan stralen'. (Noot vert.)

dan "leerling" betekent, legde hij me uit dat maar weinigen deze eretitel ontvingen en dat men op een heel speciale manier leerling van zijn goeroe moest zijn om met recht ook reeds als zijn aangenomen *chela* te mogen worden beschouwd.

Hijzelf was een meester van de "Witte Loge".'

'Een vrijmetselaar dus?' bracht de oudste in het midden.

'Dat niet,' antwoordde de jongste.

'De vrijmetselarij zou men – als men niet aan het woord blijft hangen, maar de zaak zelf bedoelt – met enig recht kunnen terugvoeren op de "Witte Loge", maar de geestelijke gemeenschap waaruit mijn goeroe afkomstig was, heeft niets met de vrijmetselarij van doen. Voor het overige is de "Witte Loge" slechts een uiterlijke aanduiding van deze gemeenschap en haar leden noemen zichzelf "Stralenden van het Oerlicht".

Niemand kan tot hen komen die niet vóór zijn geboorte daartoe was voorbestemd. Maar wie

hun in geestelijk opzicht het naast staan, zonder tot hen te behoren, duiden ze aan als "aangenomen *chela's*".

Dat zijn mensen die een bijzonder intensieve scholing op geestelijk vlak moeten doormaken, omdat ze een psychofysieke erfenis in zich meedragen die tot vele dingen verplicht waartoe anderen niet verplicht zijn.

Vraag me alstublieft niet daarover verder te spreken, want zoals u reeds hebt gehoord, hebt u zo'n *chela* voor u.

Ik denk dat er veel van wat u voorlopig vreemd aan mij hebt gevonden, door deze mededeling duidelijk zal worden.'

Na deze voor zijn metgezellen zo bijzondere en verbazingwekkende onthullingen hield de jongste nu op met spreken en er viel aanvankelijk een diepe stilte, waardoor de *padrone* – in de veronderstelling dat zijn gasten wilden vertrekken – weer uit zijn schuilhoek opdook en, toen hij zijn vergissing bemerkte, met opzichtige bedrijvigheid aan de vaten be-

gon te morrelen die achterin het vertrek op houten onderliggers naast elkaar stonden. Alles in het gewelf was duidelijk te onderscheiden, want de ogen waren nu aan het donker gewend, en alleen al de smalle lichtstreep die het gordijn voor de deur openliet, deed hen zeer aan de ogen, ofschoon de zon reeds laag aan de hemel stond en buiten zeker al geruime tijd lange schaduwen wierp...

‘Zo hoort men toch wel merkwaardige dingen,’ vond de man met het korte, gezette postuur, die men voor iemand van tegen de vijftig kon houden, en wierp aldus met zijn sonore basstem weer het eerste woord op in de stilte. Daarna vervolgde hij:

‘Inderdaad wordt nu veel met betrekking tot u begrijpelijker voor me, maar ik heb toch nog enige opheldering nodig om me over alles een afgerond beeld te kunnen vormen!

U spreekt me daar met een ongelooflijke zekerheid over veel dingen die voor mij tot nu toe ten enenmale ontoegankelijk waren, maar

het mooiste is: dat u me eigenlijk overtuigt zonder bewijzen te hebben geleverd!

Ik heb het gevoel dat het allemaal zo moet zijn zoals u zegt, of u daar nu bewijzen voor weet aan te voeren of niet.

Uw woorden dragen een eigenaardige bewijskracht in zichzelf!

Nu pas echter begint dit alles ook voor mij interessant te worden!

Zoiets bestaat dus echt heden ten dage, midden in onze genivelleerde wereld?!

Weet u, jonge vriend, u moet ons er beslist meer over vertellen!

Weliswaar geloof ik niet dat een van ons voorbestemd is de *chela* van zulk een goeroe te worden, zoals u uw leraar noemt, en wellicht zijn wij beiden ook al iets te oud daarvoor, maar voordat ik, wat mijzelf betreft, afscheid neem van deze planeet, die me eigenlijk altijd heel dierbaar is geweest, zou ik – als het even kan – er toch graag iets meer over willen weten, want alle fenomenen van het occultisme bij elkaar interesseren me nog geen ogenblik

zoveel als deze verborgen "Witte Loge", of hoe die gemeenschap zichzelf ook noemen mag, en dan is er het feit dat men een heel normale Europeaan kan ontmoeten die in alle stilte kennismogelijkheden schijnt te bezitten, waarvan de rest van de mensheid – althans nu en bij ons – zo goed als niets vermoedt.'

'Ook ik,' viel de man met de witte baard in, 'verzoek u met klem ons nadere inlichtingen te geven, vooral omdat voor mij in het licht van de uiteenzettingen die ik heb gehoord een paar verwijzingen, die ik in de desbetreffende literatuur weleens tegenkwam, van hun symbolische karakter schijnen te zijn ontdaan!

Onze jonge collega is immers, nu we samen op reis zijn en onze vakantietijd hier willen doorbrengen, voor enige tijd in ons midden, zodat er wel gelegenheid zal zijn ons iets dieper in te wijden in de mysteriën waaraan hij zijn kennis dankt!

Op het ogenblik lijkt het me evenwel raadzaam om op te stappen en naar ons hotel te

gaan, want ook al brandt de zon nu niet meer zo drukkend op ons, het is toch nog altijd zo'n anderhalf uur lopen terug naar de stad.

Misschien mogen we onderweg al het een en ander horen dat de reeds ontvangen mededelingen zou kunnen aanvullen? Ik heb een paar heel gerichte vragen op het hart.'

Aangezien de beide andere mannen instemden met het voorstel nu meteen naar de stad terug te keren, werden de consumpties afgerekend en verlieten ze, onder de niet aflatende diepe buigingen van de *padrone* en zijn met wensen voor een spoedig weerzien omwonden zegenspreuken, de donkere *osteria*.

Onwillekeurig herademde het drietal toen de al enigszins afgekoelde avondlucht over hun voorhoofd streek.

Over het gehele landschap lag als het ware een fijne opaalkleurige nevel gespreid; pijnbomen en cipressen staken sterk contrasterend tegen de bleekgouden avondhemel af en de nabijgelegen zee, die zacht glansde als de binnenkant

van een reusachtige oesterschelp, versmolt met de vrijwel onzichtbaar geworden horizon met verre melkachtig blauwe luchten.

Aanvankelijk liepen de wandelaars naar een groepje eucalyptusbomen, op het kruispunt van twee wegen, waarvan de ene een rijweg was die door de landerijen en kleine olijfgaarden, tussen de nooit ontbrekende wijnranken van iep tot iep of van moerbeï tot moerbeï, naar de stad voerde, en de andere, voor de voetgangers wel zo aangenaam en bovendien korter, eerst in de richting van de zee ging en vervolgens langs het strand, nu eens verhard met het plaveisel uit lang vervlogen tijd, dan weer over zand en wier, tot hij de eerste door cipressen gedomineerde muren rond de parkachtige tuinen van de stedelijke villa's bereikte.

Alsof het zo was afgesproken, sloegen ze rechtsaf het voetpad in en met groeiend welbehagen staken alle drie hun neus in de lucht om de steeds sterker wordende pittig-frisse zeelucht in te snuiven.

Bij het strand aangekomen, bleven de wan-

delaars onwillekeurig een poosje staan om de onmetelijkheid van de als satijn glanzende watervlakte vóór hen steeds weer opnieuw in zich op te kunnen nemen.

Tot nu toe waren slechts enkele woorden gewisseld, die opkwamen naar aanleiding van het veranderde beeld van de omgeving nu de avond viel of die de schoonheid van de gehele streek en de zuidelijke pracht van het Italiaanse landschap betroffen.

Toen ze dan echter het pad aan het strand waren ingeslagen, herinnerde de man met de witte baard zich zijn vragen over de merkwaardige onthullingen van de jongste, die de uren die ze in een landelijke *osteria* in de namiddag hadden doorgebracht welhaast waardevoller voor hem hadden gemaakt dan een pas ontdekt, reeds lang verdwenen boek uit vroeger tijd, hoewel hij steeds alle bibliotheken die maar binnen zijn bereik lagen naar zulke schatten had afgestruind en heimelijk nog steeds de mening was toegedaan dat elk inzicht dat door mensen was gevonden ergens

in een boek moest zijn opgetekend.
Vandaag eerst waren bij hem dan toch lichte
twijfels gerezen, maar die konden zijn mening
nog niet doen wankelen.
Misschien had hij tot nu toe nog niet de hand
weten te leggen op het boek dat hier over alles
opheldering zou kunnen verschaffen...

HET GESPREK
AAN HET STRAND

‘Neem me niet kwalijk, waarde collega,’ wendde de oudste zich nu tot de jongste, ‘maar over al deze dingen die u ons vandaag hebt verteld, moet er toch vast ook wel zoiets als een speciale literatuur bestaan die me, niettegenstaande mijn ijverig zoeken, tot op heden is ontgaan?!’

En toen hij op deze vraag met een zeer verbaasde blik van de jongste werd bejegend, vervolgde hij:

‘Ik bedoel niet zozeer dat er een moderne vakliteratuur zou moeten bestaan, maar stellig is dit alles toch ook eens aan mensen bekend geworden die in vroeger tijd hebben geleefd en er moeten toch boeken zijn die de mogelijkheid bieden zich hierover nader te oriënteren?’

Ik zou nog op mijn oude dag de studie van het Sanskriet aanvatten, die ik helaas voor alle andere dingen vroeger opzij heb gezet, wanneer

u mij, misschien door aanduidingen van uw oosterse leermeester, hier bepaalde aanknopingspunten zou kunnen geven! – De boeken zelf zou ik me dan wel weten te verschaffen.

Alles waarmee de menselijke geest zich ooit heeft beziggehouden, is immers ook steeds in boeken vastgelegd, en hoewel ik zonder meer geloof hecht aan uw uiteenzettingen, zou het voor mij van bijzondere, ja onschatbare waarde zijn, wanneer hetgeen u ons hebt verteld door onweerlegbare passages in oude teksten zou kunnen worden gestaafd en daardoor zagezegd gezaghebbende bevestiging zou krijgen!

Men kan zeggen wat men wil, maar de bewering van een enkeling hangt in zekere zin altijd in de lucht, en pas wanneer men weet hoe men die als het ware in historisch perspectief moet plaatsen, kan men zich een passend onderdeel vormen!

De verbazing op het gezicht van de jongste was gedurende deze woorden zo mogelijk nog toegenomen en voordat de tweede, op wiens

lippen eveneens een weerwoord scheen te liggen, ook maar een woord kon uiten, stak hij met een maar nauw onderdrukte ironische glimlach van wal:

‘U bent dus, als ik u goed begrijp, van mening dat men in dit aards bestaan niets mag beleven wat niet de goedkeuring zou kunnen wegdragen van de zienswijze van iemand die vroeger heeft geleefd?!?’

En de oude viel hem in de rede:

‘Nee, m’n jonge vriend, zo mag u hetgeen ik zei niet meteen opvatten!

U weet toch zelf dat in de wereld ieder wetenschappelijk inzicht pas volledig wordt geaccepteerd wanneer het op het gezag van betrouwbare voorgangers kan steunen!’

‘Zelfs met betrekking tot hetgeen men “wetenschap” noemt,’ antwoordde de jongste, ‘zult u deze stelling, die wel een kern van waarheid bevat, niet mogen generaliseren!

Bij datgene wat ik u vandaag heb gezegd, gaat het helemaal niet om een “wetenschap” en evenmin om een “geloof”, maar om iets wat

nu eenmaal praktisch gegeven is en praktische toepassing verlangt, wanneer men tot resultaten wil komen!

Helaas moet ik uw vraag naar een oudere speciale literatuur over dit onderwerp ontkenmend beantwoorden!

Wel zou u, ook zonder een aangenomen *chela* van een werkelijke goeroe te zijn, op zeer opmerkelijke bevestigingen in tal van oude geschriften kunnen stuiten, en in het bijzonder ook in de heilige boeken van de grote wereldreligies, wanneer u zich aan de leringen van de "Witte Loge" houdt en u onder haar onzichtbare leiding wilt stellen, maar tevergeefs zou u de wereld doorzoeken naar een boek waarin deze leer in vroeger tijd in heel haar samenhang zou zijn opgetekend!

Pas in onze dagen is men ertoe overgegaan de hier aangestipte leringen aan het papier toe te vertrouwen voor alle komende tijden, om op deze wijze voor de eerste keer de wereld een blik te gunnen in de handel en wandel van de "Witte Loge", door een Europeaan die zelf tot

deze gemeenschap behoort en aan wie de uitdrukkelijke opdracht werd gegeven de leer in veel verschillende vormen te verkondigen.

Zodra uw manier van denken daarvoor voldoende is voorbereid, zult u deze leerschriften weten te onderscheiden en te benutten. – Er bestaat hier echt geen gevaar om dingen met elkaar te verwisselen, zeker niet wanneer u alles in zich hebt opgenomen wat ik u in de tijd dat we bij elkaar zijn nog zal mogen zeggen! Afgezien van deze zelfuitspraak van de Stralenden, zult u echter slechts op slinkse wijze verkregen en vertekende informatie over de meesters van de “Witte Loge” tegenkomen, fantastische prietpraat en uitingen van zonderlinge dweperij!

Juist omdat op deze manier een totaal gekarikaturiseerd beeld van deze eerbiedwaardige geestesgemeenschap werd geschetst, dat vooral in de hersenen in de westerse wereld verwarring zaait, ze op dwaalsporen brengt en aan wild bijgeloof overlevert, vond de “Witte Loge” dat de tijd was gekomen om tegen deze

onbeschaamdheid op te treden en aangezien ze nimmer iets schadelijks bestrijdt, ook al is het wel haar gewoonte de dingen bij hun naam te noemen, tracht ze de waan alleen maar tegen te houden door één van haar leden, die aan de benodigde vereisten voldoet, de waarheid voor het oog van iedereen te laten uitbeelden.'

Daar de jongste van het drietal was uitgesproken en de man met de witte baard blijkbaar geen tegenwerping wilde maken, nam de derde, die evenals de oudste tot nu toe zeer aandachtig had geluisterd, het woord en begon:

'Dus ook in Europa zijn er mensen die tot uw "Witte Loge" behoren en zou het wel het eenvoudigst zijn een van hen op te zoeken en zich door hem te laten onderrichten?!'

'Even daargelaten,' antwoordde de jongste, 'dat geen enkel lid van de "Witte Loge" u méér zou vertellen dan hetgeen u volgens zijn oordeel op dat moment aankunt – en ook ervan afgezien dat het helemaal niet nodig is eerst

een meester van de "Witte Loge" te kennen om zich onder zijn invloed te kunnen stellen, ja, dat zo'n uiterlijke bekendheid voor degene die nog niet stevig genoeg op eigen benen staat, eerder een hindernis dan een aanmoediging zou kunnen betekenen – heb ik ook maar van één enkele Europeaan gesproken die tot de "Witte Loge" behoort!

Behalve hem, die een mens is als wij en het bijna angstvallig vermijdt zich in het dagelijks leven ook maar in enig opzicht anders te gedragen dan andere mensen van zijn stand en milieu, zult u op dit ogenblik geen ander lid van de "Witte Loge" buiten Azië, of eventueel Noord-Afrika en Arabië, kunnen aantreffen.' 'Daarmee wilt u toch niet zeggen,' kwam de man met de witte baard ertussen, 'dat deze persoon misschien in een stad in Europa midden in de wereld leeft, zich aan onze sociale omgangsvormen onderwerpt, onze levensgewoonten volgt en van de geneugten des levens geniet, die ons bij wijze van spreken zouden ontbreken wanneer we ze zouden moeten mis-

sen, kortom: dat hij zich in zijn levenswijze in niets onderscheidt van mensen zoals wij?!'

'Juist dat wilde ik met mijn woorden benadrukken,' antwoordde de jongste, 'maar uit uw tussenvraag maak ik op dat ook u zich deze meesters van de "Witte Loge" alleen maar als halfgoden kunt voorstellen en vermoedelijk zeer verbaasd zou zijn één van haar leden, die ergens in Azië leeft, te ontmoeten zoals hij, gelijk een Bijbelse patriarch te midden van zijn veertien kinderen en vele kleinkinderen, nog fris en vrolijk zijn kunstzinnig ambacht uitoefent en in blakende welstand verkeert, die hij door zijn vakbekwaamheid en door de bedrevenheid waarmee hij zijn producten te gelde wist te maken, heeft verworven.

Net zoals, ik heb het u vandaag reeds gezegd, werkelijke geestelijke ervaring het waarnemen van de uiterlijke zintuigen eerder scherpt dan verduistert, is het zo dat een mens met het hoogste geestelijk inzicht, dat op aarde over het algemeen slechts onder bepaalde voorwaarden mogelijk is, volstrekt niet onbruik-

baar wordt voor het uiterlijke leven, maar de talenten die hij voor dit leven van de natuur heeft meegekregen, eerst dan ten volle op de meeste intensieve manier weet te benutten!

Het zou ook wel een armzalige "geest" zijn die van de mens die hij ten deel valt zou verlangen dat hij van de ethisch niet uitdrukkelijk verwerpelijke aangename dingen van het leven zou afzien, alleen maar om deze geest niet in gevaar te brengen!

Alles wat door dergelijke daden van overgave en offers van aardse genoegens in de wacht kan worden gesleept, heeft met de werkelijke geest niet het geringste van doen!

Het is juist – en wat nu volgt, zeg ik met grote nadruk – een kenmerk van degenen die in de geest ontwaakt en levend geworden zijn, dat zij zich in geen enkel opzicht door excentriek gedrag en een afwijkende levenswijze van hun tijd- en landgenoten onderscheiden, maar leven als ieder ander eerzaam mens en zich afzijdig houden van alle ideeën om de wereld te verbeteren, omdat ze heel goed weten dat er

geen levensvorm op aarde is die het geestelijk ontwaken van de mens in de weg zou kunnen staan, maar dat dit ontwaken wel belemmerd kan worden door een overmaat aan bezorgdheid voor de vormen van het aards gemeenschapsleven, ook al komt deze bezorgdheid uit de edelste motieven voort!

‘Dit alles,’ bracht nu de fysicus in het midden, ‘klinkt helemaal zoals ik zou hebben verwacht, als me voordien iets van het bestaan van zulke werkelijk levende geestesmensen bekend was geworden!

Als er iets is aan de genootschappen van deze tijd, die beweren hun volgelingen tot de geest te leiden, dat me tegen de borst stuitte, zelfs deed gruwen, dan was het de onnoemelijke angst van deze zielepieten voor iedere krachtige uiting van een optimistische levenshouding! Ik zou niet weten wat ik aan moet met een “geest” die van zijn volgelingen bangelijke angsthazen maakt, die bijna geen hap in hun mond durven doen zonder de vrees dat dit hun

ontwikkeling zou kunnen schaden en die in alle menselijke activiteit verborgen duivelse valstrikken vermoeden!

Daarentegen moet ik zeggen dat ik met uw "Witte Loge" langzamerhand op vriendschappelijke voet geraak!

Niets komt me ongelooflijker voor dan dat mensen door middel van een soort ethertrillingen of iets dergelijks in bewuste verbinding met elkaar zouden kunnen staan, en ook al heb ik dat nog niet zelf als deelgenoot ervaren, dan ben ik toch niet zo geborneerd de mogelijkheid ervan zonder meer te betwisten, vooral omdat ik er bevestiging voor vind bij iemand van wie ik zoals u, jonge vriend, heel goed weet dat hij geen kletspraat verkoopt en over voldoende zelfkritiek beschikt om zich door geheimzinnige fratsen niets wijs te laten maken!

Wanneer ik echter de mogelijkheid van deze geestelijke verbinding met behulp van een of andere hypothetische basis van trillingen aanneem – ik moet hier onwillekeurig aan de

hertzgolven denken –, dan kan ik inzien dat een dergelijke aansluiting op een soort centrale van geestesmensen op aarde eveneens mogelijk is en, in het geval ze tot stand kan worden gebracht, alleen maar zeer wenselijk is, wanneer ze net zulke verruimingen van inzicht tot gevolg heeft als ik nu bij u waarneem. Misschien mag ik u nu eens recht op de man af vragen hoe u zelf deze aansluiting hebt gevonden en of een van ons die op dezelfde wijze kan vinden, ongeacht of men als *chela*, zoals u, gekwalificeerd is of niet?!

U zei toch, althans dat was de strekking van uw woorden, als ik me niet vergis, dat bij wijze van spreken ieder fatsoenlijk mens in de stroomkring van deze geestesmensen die men meesters noemt, of hoe men ze ook wil aanduiden, kan worden opgenomen?!?

Daarmee krijgt de zaak praktisch gesproken grote betekenis en ik zou het op zijn zachtst gezegd zeer wenselijk vinden de voorwaarden te kennen waaronder zoiets tot stand kan komen.'

‘Ik zou hetzelfde willen vragen,’ vulde de man met de witte baard aan, die men zoals hij zich nu in de schemering tegen de als koper glanzende hemel aftekende, gemakkelijk zelf voor een oosterling had kunnen houden, hoewel zijn voorouders in Bretagne gezocht moesten worden.

‘Met alle genoegen, waarde vrienden, wil ik aan uw verlangen voldoen,’ zei de jongste van de drie, ‘maar ik denk niet dat ik u vanavond nog iets fundamenteels zou kunnen zeggen, want indien ik u werkelijk met alles vertrouwd wil maken wat u als grondslag voor uw eigen oordeelsvorming uiteindelijk zou moeten weten, zullen we ons nog heel wat uurtjes aan dit thema moeten wijden en wellicht zal het ook een goed idee zijn wanneer ik vroegere dagboekantekeningen te hulp roep, die zo kostbaar – ik zou haast zeggen: zo heilig – voor me zijn dat ik ze altijd op al mijn reizen bij me heb.

Ik ben werkelijk heel blij dat uw belangstel-

ling voor deze dingen is gewekt en dat ik nu ook met betrekking hiermee geheel open kaart met u kan spelen, want het zat me al de hele tijd dwars dat ik, ondanks alle hartelijkheid in de manier waarop we met elkaar omgaan, die immers ook aan de basis ligt van de verwezenlijking van deze gezamenlijke reis, steeds iets voor u verborgen moest houden.

U zult echter wel begrijpen dat men over zulke dingen niet méér spreekt dan strikt noodzakelijk is, zolang nog moet worden aangenomen dat elke uitlating in die richting in de anderen de vrees zou kunnen wekken dat men geestelijk niet meer geheel toerekeningsvatbaar is!

Na deze laatste woorden werden ze het erover eens om voortaan, als het even kon iedere dag, een paar stille uren ervoor te bestemmen om, in het heldere licht van de zuidelijke zon in de vrije natuur bijeen, naar alles te luisteren wat de *chela* over de ophelderingen die hij had gekregen te zeggen mocht hebben.

In de loop van dit gesprek waren ze reeds tus-

sen hoge tuinmuren terechtgekomen die zich aan weerszijden van de weg aaneenregen, nu en dan onderbroken door een hogere geweldige toegangspoort die een kunstig gesmeed en allang verroest ijzeren hek omvatte, waardoorheen men een blik kon werpen op de als in filigraan uitgewerkte silhouetten van de ranke takken van oleanders, de duisterdiepe loofmassa's van laurierbomen en soms ook een nog in de stilte van de avond murmelende fontein.

Daarna kwam er een nauwe, schier eindeloze steeg die als het ware werd samengedrukt door de hoge citadelachtige huizenmassa's, zodat ze door de smalle sleuf boven hen alleen nog maar een door de naar voren uitspringende dakpartijen grillig omrande strook van de hemel zagen, waaraan hier en daar de eerste sterren begonnen te fonkelen.

In de stilte die tot nu toe hun stappen had vergezeld, werd meer en meer door luid geroep, geknars van karren en flarden vrolijk gepraat afkomstig uit verlichte gewelven een bres

geslagen; in falsettonen neuriede ergens een over zijn dagtaak tevreden zoon van het zuiden de melodie die net populair was; steeds meer voorbijgangers wrongen zich door de nauwe steeg, tot de reisgenoten zich bijna onverwachts op het drukke, statig voornamen marktplein van een kleine maar dichtbevolkte stad bevonden.

Daar was het een weelde aan schatten van de fruitverkopers, die gewoonweg de winkels uitpuilden; ze zagen helder verlichte, als het ware met blinkende spiegels behangen kapsalons, daarnaast uitstallingen met bontgekleurde zijden linten, andere met smakelijk opgetaste worstwaren, allerlei soorten kazen en hele batterijen langhalzige chiantiflessen; dan was er een *farmacia*, waarvan de ingang door twee overdreven hoge, smalle etalages werd geflankeerd, in elk waarvan een reusachtige glazen buikfles, de ene met rode, de andere met groene vloeistof gevuld, opgloeide; en ten slotte ontbrak ook de onvermijdelijke *cinema* niet, waarvan de schreeuwende affiches, die met

een ongelooflijke verspilling van licht werden beschenen, een gracieus renaissancepoortje ernstig ontsierden.

Hier en daar ontwaarden ze tussen al dit fraais een café, waarvan de tafels en stoelen ver, bijna tot aan het midden van het plein, uitwaaierden, en het middelpunt werd gevormd door een soort obelisk die vanuit golvende barokke steenmassa's te midden van bruisende waterwerken omhoog rees en op zijn top, zoals men juist nog kon onderscheiden, een op een halve maan staande, in metalen stralenkrans gevatete Madonna droeg.

Één gedeelte, de smalle zijde, van de *piazza* bleef in het donker en hier verhief zich een machtig bouwwerk met een vlakke voorgevel; de deur ervan stond open en daaruit drongen een rosse gloed en het schijnsel van kaarslicht naar buiten, die slechts af en toe door de donkere gestalten van in- en uitgaande mensen aan het oog werden onttrokken.

Terzijde van het gebouw rees in de heldere hemel, waaraan nu reeds vele sterren straalden,

een slanke *campanile* omhoog, waarvan de klokken in de vrije hoge rondbogen van de bovenste torenomgang zich ook nu nog duidelijk tegen het wijkende avondlicht aftekenden.

Hier namen twee van de vrienden afscheid van de derde, omdat ze niet allen in hetzelfde pension logeerden en omdat ze op deze avond ook niet van plan waren zich tegen de aangename vermoeidheid te verzetten om misschien nog wat langer samen te zijn.

INHOUD

Het begin	9
Het gesprek aan het strand	45
Santo spirito	65
Zuidelijke nacht	113
Het rotseiland	159
De tocht op zee	199
Nawoord	267
Andere titels van Bô Yin Râ	279
Waarom ik mijn naam draag	281